

Zone 11 - Volpestraat

(Nieuwstraat, Volpestraat)

1. SITUERING

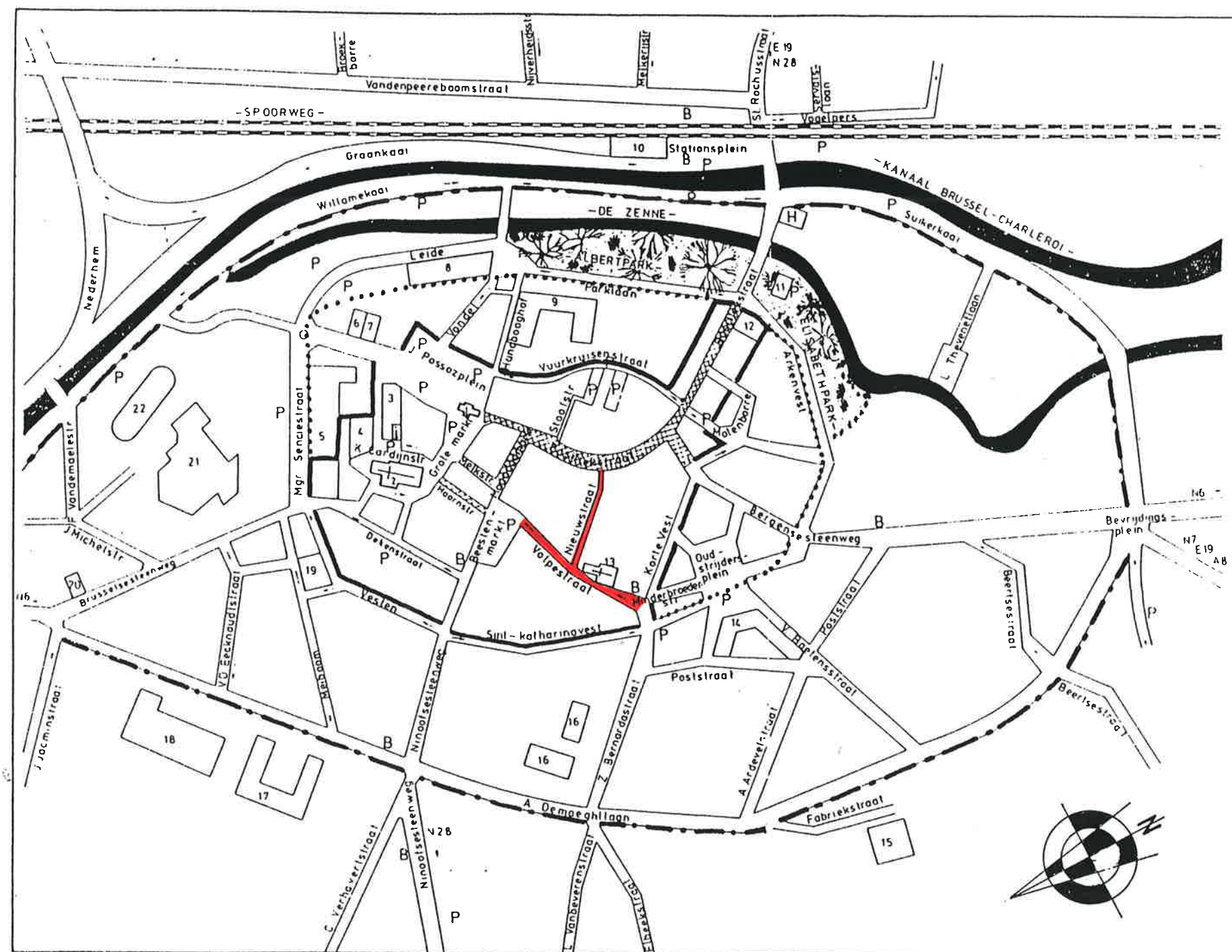
Legende

- Zone Volpestraat
- Studiegebied
- Beschermd stadsgezicht
- Oude stadswallen
- Verkeersvrije winkelstraten
-
1. Historisch stadhuys
2. Sint-Martinusbasiliek
3. Academie voor muziek, woord en dans
Voormalig Jezuitencollege
4. Postgebouw
5. Sint-Mariaziekenhuis
6. Brandweerkazerne
7. K.O.C. De Bres
8. O.L.V. College
9. Heilig Hartinstituut
10. Afgebroken stationsgebouw
11. Openbare bibliotheek
Voormalig kasteel Van Volsem
12. Belgacom-kantoor
13. Klooster van de Conventuelen
14. Administratief centrum
Politiediensten
15. Rijkswacht
16. Vredegerecht en belastingendiensten
17. Koninklijk Atheneum
18. O.C.M.W.-bejaardentehuis
19. Stedelijke Academie voor Beeldende Kunsten -
De Meiboom
20. V.D.A.B. Plaatsingskantoor
21. Sportcomplex "De Bres"
21. Atletiekpiste

P	Openbare parkeergelegenheid
B	Bushalte
I	V.V.V. Info-kantoor
H	Hotel

schaal 1 : 5.000

bron VVV Halle

2. HUIDIGE TOESTAND

Zowel de Volpestraat als de Nieuwstraat liggen in het beschermde stadsgezicht.

De Volpestraat is een eenrichtingsstraat en vormt de verbinding tussen het handelscentrum en het Oudstrijdersplein, het nieuwe administratieve centrum van de stad met het stadhuis, het politiecommissariaat en de nieuwe post. De handelsactiviteit is verspreid over de ganse straat met een zekere concentratie naar de Beestenmarkt toe.

Het straatbeeld wordt gedomineerd door de kerk en het klooster van de Conventuelen.

Nieuwstraat

Deze straat wordt langs de onpare zijde grotendeels ingenomen door het klooster van de Conventuelen. De pare zijde bestaat uit een eenheidsbebouwing van kleine arbeiderswoningen. Op het einde van de Nieuwstraat wordt de straat overbrugd door een gesloten passerel over 3 verdiepingen, die het zicht naar de Basiliekstraat verstoort.

Volpestraat met zicht op de basiliek, huidige toestand.

3. EVOLUTIE VAN DE ZONE

Het is niet duidelijk waar de naam Volpestraat vandaan komt. Men meent dat de oorspronkelijke naam Fontbergstraat was, naar de oude 13de eeuwse hoeve "Focberghe". In 1866 noemde de straat ter hoogte van de Paterskerk de "Recolettestraat".

De volledige Volpestraat lag binnen de 13de eeuwse omwalling en onderging in de laatste 400 jaar geen stedenbouwkundige aanpassingen.

Het uitzicht van de straat werd sinds de 17de eeuw gedomineerd door de kerk en het klooster van de paters Recollecten. De kerk werd opgericht in 1645 en ingewijd door de aartsbisschop van Cambrai in 1652. Men veronderstelt dat de Nieuwstraat bij de bouw van het klooster werd aangelegd. Tijdens de Franse Revolutie werden de gebouwen grotendeels gedesaffecteerd. In de loop van de 19de eeuw werden de gebouwen aangekocht door de paters Conventuelen.

In 1868 werd de kerk en het klooster grotendeels verwoest door een brand. De restauratie, aangevat in 1869, werd toevertrouwd aan architect J. Benoit en aannemer E. Degreef. Tijdens deze restauratie werd de kerk uitgebreid met een derde beuk.

In 1902 werd een nieuw klooster in neogotische stijl gebouwd en werd de bestaande kerk verbouwd in neoromaanse stijl. De plannen werden opgemaakt door architect J. Pauwels. Alle zichtbare gevels vanuit de Volpestraat werden opgetrokken in natuursteen. De bestaande gevels van de kerk werden bezet met imitatie-natuursteen. Op de hoek van Volpestraat met de Nieuwstraat werden bij deze verbouwingswerken drie kleine huisjes, die aanleunden tegen het koor van de kerk, afgebroken om er de toegang tot het nieuwe klooster te maken.

Op de hoek van de Volpestraat met de Korte Vest bevond zich de "Brasserie des Pères Récollets". Dit neoclassicistisch gebouw werd tijdens de verbouwingswerken van 1902 eveneens afgebroken en vervangen door een kloostermuur in dezelfde natuursteen als de kerk.

De straat kende sinds 1900 een grote metamorfose. De neoclassicistische bebouwing uit de vorige eeuw maakte plaats voor een erg gediversifieerde bebouwing.

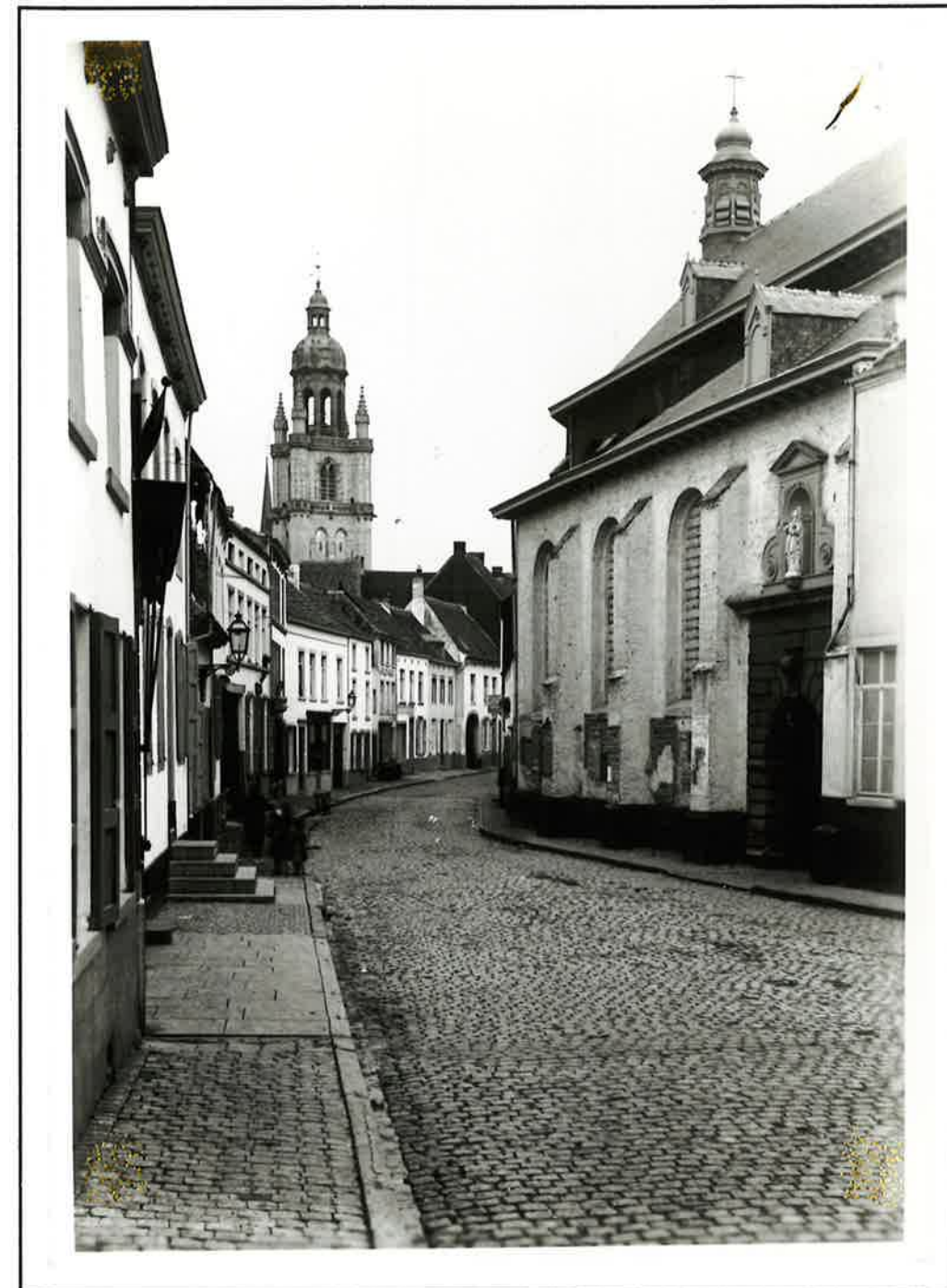

Foto van de Volpestraat rond 1892, vóór de verbouwing van de Paterskerk en de bouw van het nieuwe klooster.
foto Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium

Detail uit het
"Plan parcellaire de la Ville de Hal"
van P.C. POPP
(ca. 1866)

Legende

geselecteerd gebouw dat
vermoedelijk reeds bestond
omstreeks 1866

Schaal 1:1.250

Koninklijke Bibliotheek Albert I
afdeling Kaarten & Plannen
Brussel

4. OVERZICHT VAN DE SELECTIE

4.1. Karakteristieken van de bebouwing

De bebouwing van de Volpestraat is vrij heterogeen. Er is geen overheersende stijl, zoals het op het einde van de vorige eeuw wel nog het geval was. De bebouwing werd in de 20ste eeuw grondig aangepast. Het neoclassicistisch patrimonium werd vervangen door gebouwen in eclectische, neo-Vlaamse-renaissance of hedendaagse stijl. De straat kende vooral na de 2de WO grote veranderingen, door de afbraak van talrijke panden en de bouw van banale gevels, zonder enige vorm van integratie.

Nieuwstraat

Deze straat wordt langs de onpare zijde grotendeels ingenomen door het klooster van de Conventuelen. De pare zijde bestaat uit een neoclassicistische eenheidsbebouwing van eenvoudige arbeiderswoningen.

4.2. Criteria voor de selectie

De criteria van de selectie van de Volpestraat werd bepaald door de intrinsieke kwaliteiten van de gebouwen zelf. Er zijn in de Volpestraat geen grote samenhangende gehelen terug te vinden, in tegenstelling tot de Nieuwstraat.

5. ZICHTASSEN

Het aantal merkwaardige zichtassen in de Volpestraat is vrij beperkt. Door de verbreding van de straat ter hoogte van de Paterskerk is er wel een mooi zicht op de Sint-Martinus-basiliek. Dit zicht is nog steeds vrij gaaf, niettegenstaande de hoogte van de bebouwing in de Volpestraat systematisch werd verhoogd.

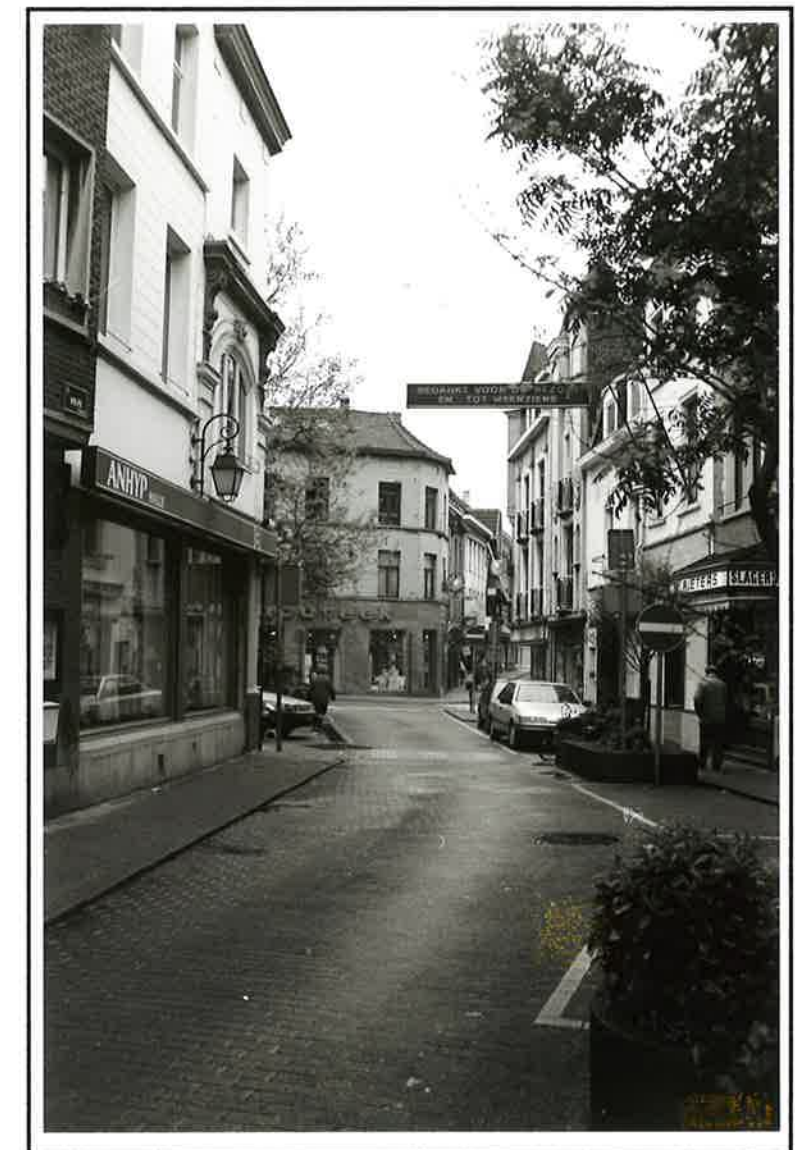
Sommige gebouwen sluiten zichtassen af, zoals :

- het hoekgebouw op de Beestenmarkt 19 (hoek met de Melkstraat) sluit de Volpestraat richting centrum visueel af
- het neo-Vlaamse-renaissance gebouw, Basiliekstraat 49, sluit de Nieuwstraat

visueel af. Dit zicht wordt grotendeels belemmerd door de storende passerel over de Nieuwstraat

Andere zichten hebben geen merkwaardige visuele afsluiting en kunnen zeker verbeterd worden, o.a.

- het zicht naar de Zuster Bernardastraat / Minderbroedersstraat
- het zicht vanuit de Nieuwstraat naar de Volpestraat

Zicht vanuit de Volpestraat naar de Beestenmarkt.

6. ALGEMENE EVALUATIE

6.1. Evaluatie van de selectie

De selectie bevat 19 gebouwen of gebouwonderdelen, waarvan er 4 waren opgenomen in de *Inventaris van het cultuurbezit in België, Halle-Vilvoorde..*

De verdeling van de individuele codes is de volgende

1	(uniek)	0
2	(zeer gedenkwaardig)	0
3	(gedenkwaardig)	1
4	(waardevol)	8
5	(begeleidend waardevol)	9
6	(façadisme)	1

In de Volpestraat zijn slechts twee gehelen van 3 en 4 geselecteerde gebouwen.

In de Nieuwstraat werd een groep van 6 neoclassicistische arbeiderswoningen geselecteerd.

Niettenstaande deze zone slechts een beperkt aantal merkwaardige gebouwen bezit, werden in het stadsgezicht 3 panden aangeduid als beeldbepalend, nl. de Volpestraat 28, 36 en 25 (het klooster van de Conventuelen).

6.2. Richtlijnen

De grote diversiteit aan bebouwing laat geen strikte richtlijnen toe.

Zoals in de Basiliekstraat werden in deze straat talrijke gebouwen op de gelijkvloerse verdieping verminkt door een winkelpui.

Rooilijn

Volgens het rooilijnenplan van 1890 werden enkele kleine rooilijnaanpassingen doorgevoerd langs de pare kant van de Volpestraat. Al deze gebouwen werden inmiddels vervangen en heropgebouwd volgens het nieuwe plan.

Sindsdien werden geen rooilijnaanpassingen meer uitgevoerd.

Het is evident dat bij vervangende nieuwbouw of vernieuwbouw de huidige rooilijn wordt gerespecteerd.

Straatritme

De perceelsbreedte in de Volpestraat bedraagt gemiddeld 8,00 m, wat in vergelijking met de aanpalende straten vrij breed is. Begin van deze eeuw vertoonde de straat een neoclassicistische horizontaal straatritme. Hiervan zijn slechts enkele fragmenten overgebleven. Overkragende balkons (Volpestraat 30), vlakke vliesgevels (Volpestraat nr.3), uitspringende dakkapellen en kroonlijsten bij nieuwbouw hebben dit straatritme aangetast.

Bij vervangende nieuwbouw moet het verticale gevelritme opnieuw benadrukt worden. Hierdoor kan op lange termijn het verstoorde straatritme opnieuw hersteld worden.

Gabariet

De woningen in deze straat hadden rond de eeuwwisseling gemiddeld twee bouwlagen. Door de talrijke verbouwingen en nieuwbouwen tijdens de 20ste eeuw werd het aantal bouwlagen systematisch opgevoerd tot 3 of 4 bouwlagen. Het gabariet van de nieuwbouw moet zich aanpassen aan de gemiddelde kroonlijsthoogte van 3 à 4 bouwlagen.

Materialen

De meest verscheidene gevelmaterialen worden aangetroffen in de Volpestraat. Er zijn uiteraard nog enkele classicistische of neoclassicistische bepleisterde gebouwen. Nochtans hebben de meeste gebouwen gevels in baksteenparement. De gebouwen opgetrokken na de 2de WO vertonen een nog grotere diversiteit aan gevelmaterialen, gaande van baksteenparement, gevelbepleistering tot vliesgevels in aluminium en glas.

Gevels van vervangende nieuwbouw of vernieuwbouw kunnen uitgevoerd worden met nieuwe materialen met het nodige respect en integrat in het straatbeeld.

6.3. Aandachtspunten in het beleid

Geen bijkomende aandachtspunten voor deze zone.

OVERZICHT VAN DE SELECTIE

Kaart met de ingekleurde selectie

Legende

Geselecteerde gebouwen

code individueel

code geheel

	code 1 uniek	
	code 2 - zeer gedenkwaardig	
	code 3 - gedenkwaardig	
	code 4 - waardevol	
	code 5 begeleidend	
	code 6 - facadisme	

Zichten

merkwaardig

voor verbetering vatbaar

breuken in het stadsweefsel

Schaal 1:1.250

ZONE 11 : VOLPESTRAAT					EVALUATIE				11 / 9
STRAATNAAM	NR.	FOTO	TYPE	STIJL (EN)	afzonderlijk		geheel		
					code	(~) neutraal, (+) positief, (-) storend,	code	(~) neutraal, (+) positief, (-) storend,	
NIEUWSTRAAT	9		woning	NC	4	+ neoclassicistische woning waarvan de gevel grotendeels intact bewaard gebleven is + originele houten kroonlijst ~ de cementbeploistering is niet storend			
	4		arbeiderswoning	NC	5	+ intact bewaarde neoclassicistische arbeiderswoning - slechte bouwfysische toestand	4	+ geheel van 6 neoclassicistische arbeiderswoningen, waarvan de kroonlijsthoogte en de travee-opbouw identiek zijn	
	6		arbeiderswoning	NC	5	+ intact bewaarde neoclassicistische arbeiderswoning - slechte bouwfysische toestand			
	8		arbeiderswoning	NC	5	+ intact bewaarde neoclassicistische arbeiderswoning + het nieuwe buitenschrijnwerk bezit de originele raamindeling - de nieuwe voordeur is wel storend			
	10		arbeiderswoning	NC	5	+ intact bewaarde neoclassicistische arbeiderswoning ~ het nieuwe buitenschrijnwerk vertoont enkele wijzigingen, die niet storend zijn			

ZONE 11 : VOLPESTRAAT					EVALUATIE				11 / 10
STRAATNAAM	NR.	FOTO	TYPE	STIJL (EN)	afzonderlijk		geheel		
					code	(~) neutraal, (+) positief, (-) storend,	code	(~) neutraal, (+) positief, (-) storend,	
NIEUWSTRAAT	12		arbeiderswoning	NC	5	+ eenvoudig neoclassicistische arbeiderswoning ~ de gevelopbouw is verstoord op de gelijkvloerse verdieping door een houten winkelpui, die wel behouden kan worden			
	14		arbeiderswoning	NC	5	+ neoclassicistische woning van 4 traveeën - storende nieuwe raamopeningen op de gelijkvloerse verdieping - het nieuwe buitenschrijnwerk bezit niet meer de oorspronkelijke raamindeling			
VOLPESTRAAT	1		apotheek/ woning	CE	4	+ lijstgevel met eclectische geveldecoraties, onder de vorm van raamomlijstingen + originele kroonlijst + toegang tot de verdieping via afzonderlijke buitendeur - storende bezetting van de gevel met baksteenstrips			
	5		doorgang / woning	NC	4	+ de gevel vertoont op de verdieping sporen van een oude kern. De gevel werd zeker meerdere malen verbouwd, hierdoor is de ouderdom en de stijl moeilijk te bepalen - erg storende vermindering van de gelijkvloerse verdieping door de doorgang naar de achterliggende parking			
	17		winkel/ woning	LXV/ NC	5	+ de geprofileerde blauwe hardstenen lintelen op de 1ste verdieping in LXV-stijl verwijzen naar de 18de eeuwse oorsprong van het pand - storende cementering van de gevel - erg storende winkelpui met natuurstenen bekleding	4	+ het nr 17/19 was een herenhuis in LXV-stijl, bestaande uit 5 traveeën (op het Popp-plan staat het nog aangeduid als één eigendom) + originele dakhelling bij de 2 gebouwen - storende gelijkvloerse verdieping	

ZONE 11 : VOLPESTRAAT					EVALUATIE				11 / 11
STRAATNAAM	NR.	FOTO	TYPE	STIJL (EN)	afzonderlijk		geheel		
					code	(~) neutraal, (+) positief, (-) storend,	code	(~) neutraal, (+) positief, (-) storend,	
VOLPESTRAAT	19		winkel/ woning	LXV/ NC	5	+ de geprofileerde blauwe hardstenen lintelen op de 1ste verdieping in LXV-stijl verwijzen naar de 18de eeuwse oorsprong van het pand - storende cementering van de gevel - erg storende winkelpui			
	21		winkel/ woning	CE	5	+ laat 19de-eeuwse lijstgevel met classicistisch-eclectische geveldecoraties + de gevel is vrij gaaf op de verdiepingen - storende bekleding van de kroonlijst - storende winkelpui			
	25		kerk / klooster Klooster van de Conventuelen	NROM / NG	3	~ beeldbepalend gebouwencomplex sinds 17/10/1994 + het geheel bestaat uit een kerk met een klooster en een ommuurde kloostertuin, gesitueerd tussen de Volpestraat, de Nieuwstraat en de Korte Vest + het hele complex werd ontworpen door architect J. Pauwels in neoromaanse en neogotische stijl. De huidige toestand dateert van 1906 en is intact bewaard			
	16		winkel/ woning	E	4	+ intact bewaarde eclectische gevel met sgraffito-decoraties en geprofileerde kroonlijst - de borstwering van het balkon op de 1ste verdieping ontbreekt ~ de winkelpui werd aangepast maar is niet storend	4	~ geheel van 3 gebouwen en een toegangspoortje, waarbij de stijl, het gabariet en de gevelmaterialen verschillend zijn	
	18		woning	NC	4	+ neoclassicistische woning, waarbij de bedaking en kroonlijsthoogte van de zijgevel verwijzen naar een oudere kern - gewijzigde raam- en deuropening op de gelijkvloerse verdieping			

ZONE 11 : VOLPESTRAAT					EVALUATIE				11 / 12
STRAATNAAM	NR.	FOTO	TYPE	STIJL (EN)	afzonderlijk		geheel		
					code	(~) neutraal, (+) positief, (-) storend.	code	(~) neutraal, (+) positief, (-) storend.	
VOLPESTRAAT	20		poort naar achterliggend beluik	NG	4	+ het poortje wordt bekroond met een Mariabeeld op een neogotische console in een houten neogotische nis + de laatste getuigen van de beluiken in de stadskern moeten zeker behouden worden			
	22		woning	E	4	+ intacte eenvoudige eclectische woning			
	28		kantoorgebouw	FA/ NVR	6	~ beeldbepalend pand sinds 17/10/1994 + merkwaardige neo Vlaamse renaissance-gevel - dit gebouw werd geselecteerd als façadist, omdat bij een recente verbouwing enkel de gevel bewaard bleef			
	36		bankfiliaal/ woning	NC	4	~ beeldbepalend pand sinds 17/10/1994 + intact bewaarde neoclassicistische woning			